PRO: ARIS ET: FOCIS

LA VEU DE CATALUNYA

ANY III. Barcelona 18 de Juny de 1893. NÚM. 25.

DOBLE TENDENCIA

En las festas de la Santa Estela, d' enguany, celebradas á Carcassona, ha sobressortit ab decisió y energía la nota regionalista. Apart de l' aplaudiment ab que fou rebuda l' arribada á la vida de la nova escola felibrenca de París, ben caracterisada per son capiscol lo federalista Amouretti, lo jovent aplaudí la evolució política social del Felibrige, evolució, sinó encoratjada obertament per En Mistral en discursos de propaganda en prosa, inspirada y ensalçada per ell, de una manera persistent, en magnífichs versos.

Aquesta evolució no 's fá á fora del Felibrige. Es veritat que á las impaciencias del jovent s' oposan devegadas extrems de prudencia dels vells felibres, qui temen que 's malmeta la obra que tant treball y suhor costa; més fins dintre aquests extrems de prudencia, s' hi sent bategar lo cor jovenívol del patriota y l' ardorós desitj de veure realisat l' ensomni que 'l jovent federalista s' apresta realisar.

¿Se 'n vol una prova? La tindrém en lo dinar fraternal de Carcassona, en aquest congrés de las aspiracions autonómicas del Mitjdía de França, ahont se revindica la patria, arrancant sa vida nova de la terrible cayguda soferta en lo segle XIII. Parla N' Arnavielle y l' autoritat de sa paraula s' imposa: «Lo Felibrige, donchs, no s' ha d' assustar de las ideas dels Federalistas, ni 'ls Federalistas han de témer que 'l Felibrige se quede endarrera en res sobre 'l terreno de las revindicacions necessarias: lo Felibrige popular sap lo que vol y alcançará lo que vol. Nostra política es ben senzilla: devém lluytar sens treva ni repós pera restaurar la llengua, y quan haurém obtingut la ensenyança de la llengua dins las escolas, haurém guanyat la gran batalla; allavors deslliurarém á la comtesa! (Llarchs aplaudiments).»

Aquests aplaudiments ho diuen tot; mes si per cas no fossen prou expressius, aquellas matexas mans aplaudexen la declaració del majoral En Lluís Xavier de Ricart: «Volém nostras provincias meridionals, nostra Occitania, lliures ab las matexas llibertats que las demés provincias francesas en una França federalisada, perque sols lo federalisme es ensemps la deslliurança y la unió. Sols en ell se poden conciliar los pobles entre sí, y dins los pobles las regions, y dins las regions las personas.»

«Alço 'l got pe 'l Felibrige nacionalista, es á dir federalista, y per tots los qui s' alegran ab la memoria del gran llenguadociá August Fourés, y senten lo desitj de cumplir lo testament que en sas obras nos ha legat.»

Aquest contrast que 's nota entre 'l jovent y la etat madura dintre del Felibrige, no pot ni deu sorpéndrens. Ho hem dit altras vegadas y cal repetirho pera fer compendre la diferenta situació dels pobles de la una y l' altra banda dels Pyrineus; allá, las revindicacions patrióticas se fan arrancar del segle XIII; aquí,—y 'ns diuen retrógados—las fem arrancar, los menys exigents, del segle XVIII. Una friolera; cinch cents anys de diferencia. En l' espay de cinch cents anys, mentres se formava l' Estat francés, ab sa llengua, ab sa historia, ab sas costums, ab sos interessos materials y morals, las patrias meridionals perdían poch á poch son idioma y sos usos y costums, sots lo jou d' un absolutisme que havía jurat la destrucció de soca-arrel d' aquell arbre expléndit de la raça llatina.

Aquí la renaxensa literaria, á dir veritat trobá fet en gran part lo camí: lo catalá vivía encara, y ab nostre idioma nacional vivían las institucions de familia, las costums populars, las tradicions, la raça. Un poeta arran de la restauració dels Jochs Florals pogué dir de nostra Comtesa:

No n' es morta, no,
sols está adormida.

Allí los felibres han de regonéxer que sa Comtesa no pot ésser deslliurada sense un treball preparatori de restauració de sas forças físicas y morals; la patria meridional no entén la llengua que li parlan, y mes que adormida, está ensopida. Heus aquí perque al Felibrige li cal restaurar l' idioma nacional abans de pensar en ferse entendre de la Comtesa, pera ferli estimar la llibertat que li promet. Y bona prova d' axó la tenim en la relació que 'ls periódichs felibrenchs fan de la rebuda dispensada pe 'ls catalans al seu Capoulié En Félix Gras, y las reflexions que 'ls hi acuden al considerar lo diferent estat social dels pobles d' una y altra banda del Pyrineu, «d' aquests dos pobles que están units dins d' un mateix passat y dins las matexas aspiracions d' avenir», segons escriu *La Cigalo d' Or*, del primer del corrent. En efecte, afegeix aquest simpátich periódich:

«Cal confessar, per vergonya nostra, que dins lo Mitjorn francés no estám pas encara tan avançats. Valents felibres, bellugemnos!.. Allí hómens del poble, poetas, artistas, gent de l' aristocracia, prelats, tots revindican los drets de la raça.»

En aquestas paraulas s' hi revela 'l sentiment de la emulació al mateix temps que de la tristesa. Allá tot está per fer encara, fora del viu desitj, del anhel vehementíssim que sent lo Mitjdía per rompre tots lo llaços que ab París lo lligan. Lo poble meridional es un malalt convalescent que vol viure, coste 'l que coste, y afamat, ab prou feynas escolta los prudents consells dels facultatius que temen una reprensió ó lo que es pitjor una recayguda.

La evolució felibrenca es, donchs, un fet ab una doble tendencia, conservadora y radical, cap á un fí comú: la restauració de las antigas nacionalitats, y es un fet no menys evident que aquesta evolució s' accentúa á cada nou acte del Felibrige. Mentres los grans Estats jugan á arruinarse mútuament ab armaments de guerra, y s' arruinan en efecte, del fons de las valls mes ignoradas se senten clams de llibertat que 's barrejan ab los clams de desesperació dels centres obrers. Dominará lo crit nacionalista al crit socialista? Es de creure, per que la societat no ha perdut encara l' instint de sa propia conservació, y las veus regionalistas se senten á Espanya com á França y per tot arreu:

Als galls que cantan altres galls responen.
L' orient es or, es foch, ja 'l sol traspunta!

SEBASTIÁ FARNÉS.

Catalunya á Ramon Berenguer III

Lo Comte Ramon Berenguer III anomenat justament lo Gran, començá á regnar en 1097 á la etat de 15 anys. Pacificador d' estats comtals que 's trobavan en complerta revolta, vencedor en altres per allunyar los alarbs, senyors fins allavors d' aytals territoris, y succesor directe dels demés, pot dirse que fou lo precursor del gran Rey en Jaume I lo Conqueridor, donant nacionalitat á Catalunya, puix que ab lo casament ab D.ª Dolça de Provença era senyor de tot lo territori comprés entre Niza (Italia) y l' Ebre. Valent com lo primer, y sabi llegislador á la vegada, iniciá nostra preponderancia en lo Mediterrani y completá lleys que avuy servexen com exemple en la major part de Estats d' Europa.

Complert son designi, abdicá en son fill lo trono, per entrar en l' orde dels Templaris en la que morí als 19 de Juliol de 1131 als 49 anys d' etat, plorat per tots, y traslladat segons sa voluntat al monastir de Ripoll.

Allí reposaren sas despullas, fins que vingueren los tristos é incalificables successos del any 1835, que en mitj del incendi y del pillatje mes desenfrenat foren violadas las tombas, repartidas las preciosas vestiduras, y arrossegadas las momias dels ilustres y venerats reys, comtes y barons de nostra terra.

Al metge de Ripoll, D. Eudalt Raguer, se deu lo reculliment dels ossos de Ramon Berenguer III y ab permís del alcalde de la vila, los portá á sa casa en una caxa, fins que se 'n feu cárrech, lo dia 9 d' Agost de 1838, D. Prósper de Bofarull nomenat per reyal orde del 30 de Janer de 1836, arxiver de las escripturas y códichs que 's salvaren del incendi y robo de Ripoll.

Lo Capitol catedral de Barcelona, no volgué las despullas per lo gran gasto que tenían de fer, suposant la importancia de Ramón Berenguer III, y las depositá lo Sr. Bofarull en l' arxiu de la Corona d' Aragó, ahont estigueren dins una caxa de noguera ab la inscripció

RAYMUNDUS-BERENGARIUS-III-OBIIT-XIV. K.
AUG. A. MCXXXI—

fins que se 'n feu entrega, lo 9 de Maig últim, al Ilustre Sr. Bisbe de Vich, Dr. Morgades, pera traslladarlos altra volta al restaurat monastir de Ripoll.

Es d' aplaudir la noble iniciativa del regidor de Barcelona D. Francesch Carreras y Candi, en proposar al Alcalde y comissió de monuments lo traslladar pomposament y ab honors reyals, qual correspon, los restos de Ramon Berenguer fins á Ripoll, y á las demés autoritats que secundaren dignament la proposta fins alcançar un éxit que ni los matexos iniciadors se proposaren.

A BARCELONA

L' históric saló del Consistori ahont tants recorts se conservan de Catalunya en temps de sa exclusiva soberanía, serví de capella ardent pera los restos del gran Comte-Rey en Ramon Berenguer III.

Al Petit túmul que sostenía la urna adornada ab brancas de roure y llorer y de sobre la riquíssima y artística estola feta expressa per lo distingit arquitecte, y mestre en tals cosas D. Lluís Domenech y Montaner, regalo de la Lliga de Catalunya, donavan guarda d' honor quatre municipals de gran gala esperant las 11 del matí del Diumenge prop passat dia 11 del corrent, en que fou trasladada á la Seu de Barcelona, després de cantarli una absolta la Comunitat de Sant Just. L' acompanyaren dita Comunitat ab Creu alta seguida del penó de la ciutat, després del que venían los restos portats per quatre bastaxos catalans en lo túmul de la Catedral fentli honor los quatre municipals, vuyt soldats y després l' escolta d' honor, totas las autoritats de Barcelona, Vich y Ripoll, los Srs. Arquebisbe de Tarragona y Bisbes de Vich y la Seu d' Urgell, oficials del exército, magistratura, cos Consular y títuls de noblesa y l' Ajuntament en cos precedit per los macers, vestits de dol, la Diputació provincial y comissions dels Ajuntaments de Vich y Ripoll, y empleats de Barcelona, tancant la banda municipal d' aquesta ciutat que tocá la marxa reyal.

Al entrar en la Seu se 'n feu carrech lo senyor Bisbe Dr. Catalá y lo Capitol Catedral, cantantli unas solemnes absoltas ab la música de capella, oficiant lo senyor Arquebisbe de Tarragona, assistit per los Canonges Srs. Estalella, Casas y Matheu en lo creuer de la Basílica y devant la capella de St. Olaguer. Una gentada immensa feya penós lo tránsit per l' interior de la Catedral y sos claustres

A la una se posá en marxa la comitiva seguint la plaça de la Seu, carrers de la Pietat y Bisbe, plaça Nova, carrer de Boters, plaça de la Cucurulla, carrer de la Portaferrisa, ramblas de Estudis y Canaletas, plaça de Catalunya, carrer de Fontanella, plaça d' Urquinaona, ronda de St. Pere, saló de St. Joan, carrer de Vilanova y estació del Nort.

Al sortir de la Seu s' organisá la professó que resultá lluhidíssima, de la manera següent:

Cinch guardias municipals montats, un agutzil montat portant lo penó de Barcelona, peons caminers y dels mataderos, guarda passeigs, municipals, serenos y bombers, la banda municipal, una secció d' artillería montada, quatre companyías del regiment de St. Quintí, los seminaristas, Capitol Catedral y lo túmul indicat abans portant los restos de Berenguer III tancats ab l' urna que acabava ab una corona comtal, los senyors Governador civil, general Ahumada, presidents de la Diputació y Audiencia, tinent alcalde senyor Schwartz, l' Arquebisbe de Tarragona y 'ls bisbes de Barcelona, Seu d' Urgell y Vich, l' Ajuntament de Barcelona ab sos macers, y comissions del de Vich y Ripoll, la Diputació provincial, representants de la noblesa y cos consular de Barcelona y Vich, los alcaldes de barri, los militars franchs de servey, corporacions

y academias, círcols y gremis ab sas banderas, la magistratura, juntas d' obra de las parroquias de Barcelona, representacions del Consistori dels Jochs Florals, Juntas de la Unió catalanista, Centre Catalá, Unió y academia Mercantil, Foment del Treball Nacional, Centre Industrial, Academias de Ciencias y Llegislació é historia, Ateneu Barcelonés, Centre Excursionista y Creu Roja ab sos distintius, Juntas de Propietaris del interior y dreta y esquerra del ensanxe, de la Económica, y altres que no recordém, tancant la Lliga de Catalunya que pot dirse se trobava en totalitat allí representada, y un esquadró de llancers.

Las tropas cobriren la carrera, tocant las bandas la marxa reyal al pas de l' urna, Monjuhich disparà tres salvas, al sortir de casa la Ciutat y de la Seu y al arribar al arch de Triomf, y la Lliga de Catalunya que ab tanta iniciativa y just empenyo s' emprengué aquesta solemnitat, desde sos balcons de la Portaferrisa alfombrá 'l carrer de flors, roure y llorer al passar los restos del gran Comte Berenguer III.

En lo saló de St. Joan se despediren totas las autoritats y Corporacions, disparant tres salvas d' artillería una batería posada al costat del Bogatell, desfilant per davant de l' urna totas las tropas que l' acompanyavan y cobrían la carrera. Cal fer observar que tots los vehins del curs adornaren sos balcons y que una immensa gentada presenciá ab respecte la solemnissima professó. Una nota observarem, y es que totas las societats políticas, excepció dels republicans del carrer de la Portaferrisa, adornaren com los demés vehins sos balcons.

PER LO CAMÍ

Lo tren que sortí á las 2'50 de l' estació del Nort, lo composavan, la máquina Tordesillas n.° 71, adornada ab l' escut de Barcelona, y banderas Catalanas y Espanyolas, un furgó, un vagó de 1.ª, lo coxe saló, dos vagons mes de 1.ª, lo truch ó vagó descobert ab un túmul guarnit artísticament de banderas catalanas, damunt del que s' hi posaren los restos de Berenguer, entre rams de roure y llorer, l' escut de Catalunya y la artística estola de la Lliga de Catalunya, rematat per la corona comtal, y un vagó mixto per la guardia civil. L' acompanyaren lo Sr. Bisbe de Vich, lo Governador de la Provincia, lo diputat á Corts Sr. Russinyol, los provincials Srs. Badía, Buygas y Sandiumenge, los regidors Srs. Schwartz, Rufart, Bonay, Carreras, Blanch, Vigo, Vilardaga y Roca Fuster, ab lo majordom Sr. Mata y dos macers, los Srs. Arxipreste de Ripoll y alcaldes d' aquest poble y Vich, los senyors Despujol y Foncuberta per la noblesa, los senyors Maspons, Canals, Parcet, Galvany, Golferichs y Soriano de la Excursionista, los Srs. Permanyer (don Joan), Domenech, Guimerá, Vidal y Valenciano, Fonolleda, Augé, Basté, Noguera, Durán (D. Claudi), Puigdollers, Muntanyola y Matheu de la Lliga de Catalunya y los Srs. Capdevila per la premsa associada, Dalmases per el Noticiero, Alomar per lo Diari de Barcelona, Baget per la Vanguardia y lo sotscrit per LA VEU DE CATALUNYA.

En tots los passos á nivell y carrers y galerías hi havía una gran gentada ansiosa d' aplaudir lo tren oficial.

En Sant Andreu de Palomar estavan formats la guardia civil, municipals y serenos y l' Ajuntament ab son alcalde y jutge municipal, una orquesta y nombrós públich; en Moncada y Ripollet uns 30 números del sometent ab son cabo, l' alcalde y dos sacerdots, presidint mes de mil personas; en Mollet pot dirse que 's trobava allí tot lo poble, 40 números del sometent, lo clero parroquial ab creu alta, los carrabiners, mossos de l' esquadra y l' Ajuntament presidit per son alcalde lo senyor Motgé, y lo delegat y ferm catalanista senyor Plantada, los que dirigiren la paraula als senyors Governador y Bisbe de Vich per l' acte que 's celebrava y recordant que governant don Ramon Berenguer III, Sant Olagué, allavors bisbe de Barcelona, posá la primera pedra á la iglesia de Mollet sobre la que s' axeca l' actual. Grans repichs de campanas y repetits viscas á Catalunya despediren la comitiva; en Parets l' Ajuntament ab son alcalde, 40 números del sometent, molta gent y viscas á Catalunya; en Granollers se quexaren de que ni 'l clero ni la tropa reberen recado per assistir á l' estació, y no obstant acudiren unas dos mil personas, las autoritats, lo clero, empleats y un centenar del sometent, donant continuats viscas á Catalunya; en las Franquesas 80 del sometent, las autoritats y unas mil personas donant viscas á Catalunya.

En La Garriga no tenían prou *andens* per la nombrosa gent que hi acudí. Lo clero ab creu alta y la escolanía, las cofrarías, las fillas de María, l' estudi municipal, las autoritats, militars, mossos de l' esquadra y uns 60 números del sometent. Viscas á Catalunya frenéticament contestats; en Ayguafreda començaren las descárregas del sometent en nombre de 70 indivíduos, al arribar y sortir lo tren, acudint las autoritats y cridant lo poble los matexos viscas á Catalunya; en Centellas hi acudiren d' altres pobles, puix no creyém pogués cabre en ell la gran gentada que omplía los *andens,* escalinatas, márgens y turons de l' estació, estant representadas las autoritats, lo clero en comunitat ab creu alta y escolanía, la guardia civil, los Pares Maristas y uns 80 números del sometent que feren tres descárregas y donaren crits de visca Catalunya, que fervorós y ab entusiasme repetía tot lo poble; en Balenyá se reuniren 200 dels sometents d' allí, Seva y Tona, las autoritats y nombrós poble fent descárregas als crits de visca Catalunya, per arribar á las 6'40 de la tarde

A VICH

Sinó los que tinguerem la sort de veureu, podém dir lo que era la antiga Ausona al arribar lo tren que

conduhía los restos del gran Comte. Totas las classes socials, sens distinció política, estavan de festa, tot bullía d' entussiasme, allí 's veya ja la patria catalana gosant de sa anyorada autonomía, y en efecte, la bandera catalana onejava sobre los nombrosos campanars de Vich, que repicavan á mes no poder. Las alocucions al poble se feren en catalá, los lletreros eran catalans y tothom, tothom recullit allí de pobles á tres horas del voltant, vessava d' alegría al poguer hostatjar al gran Berenguer III, y recordar que inspirats en sas ensenyanças podíam esperançar nostra verdadera y sospirada llibertat. Al fer lo curs la professó, vegentse tots los balcons y finestras ab las majors galas de la casa, adornats en molta part per los escuts de Catalunya, y fer la parada 700 hómens dels sometents de Vich, Gurb, Centforas, Taradell, Santa Eugenia, Folguerolas, Malla, Riudeperas y Riuprimer, manats per lo digne inspector del cos senyor Pujol, y á no ser que de tant en tant s' obserbava algú que vestía de colorayna y parlava foraster, ningú s' haguera recordat d' altra patria qne la de Catalunya. ¡Ah si las demés ciutats de Catalunya fossen tan catalanas com Vich! ¡Qué costaría poch d' obtindre nostres drets y llibertats!

La professó s' organisá entre una multitut que no baxaría de 5 mil personas, y las continuadas descárregas dels sometents de la següent manera:

Mossos de l' esquadra, banderas de casa la ciutat, de Sant Felip y dels Maristas y 200 acompanyants, penó del Sagrat Cor ab lo col-legi y penó de Sant Francesch de Paula y 150 acompanyants, penons de la Puríssima y Sant Bernat ab 200 noys dels col-legis del Ajuntament, penó del col-legi dels Caputxins ab un centenar d' individuos, la societat coral «La Ausetana», composta de 50 individuos, los penons de «La Comercial» y «La Barretina» y 100 individuos seguits de una música, set gremis ab sas banderas y acompanyament, los quatre penons de las parroquias, los obrers dels Sants Martyrs, 334 noys seminaristas, 208 ab capa y gorra, un centenar ab lo clássich barret de copa, la bandera de Cardedeu de la batalla dels francesos que portá una companyía de estudiants de Vich, 36 ab bonet portant lo penó de Sant Tomás, 30 empleats, militars, tribunal, lo clero ab sa creu dels Mercenaris del Remey ab 30 frares, lo de las parroquias ab sas respectivas creus y lo de la Catedral precedit pe 'l Porré, música de capella, 30 colegials, 12 beneficiats, 6 canonges, 12 catedráticbs, la urna de Berenguer, portada á coll, y darrera totas las autoritats y comissions que l' acompanyaren de Barcelona y d' altres de Vich, la música municipal y lo piquet d' honor.

L' arch costejat per l' Ajuntament y fet de fullatge y flors deya en una cara: A *Berenguer lo Gran*, y en l' altra, *Ausona á son Comte*. En los cassinos y moltas casas particulars tiraren flors y llorer al passar l' urna de Berenguer encenent llums de bengala. Lo curs sigué: carrer dels Estudis, Ramblas del Hospital, de las Devalladas, del Carme y del Passeig, carrers del Progrés y de Cardona, plaças del Paradís y de las Garsas, carrer de Serrallers, plaça Major, carrers de la Riera del Pont y de la Rambla y plaça de la Catedral. En aquesta y la major feren descárregas los sometents que á mida que passava la professó se recullían al darrera fentli escolta.

En la Seu se li cantaren unas solemnes absoltas; després de las que 's disolgué la manifestació ab entussiastas y repetits crits de Visca Catalunya y lo Sr. Bisbe de Vich.

A las deu del matí del dilluns ab assistencia de totas las autoritats y comissions se celebrá per lo Capitol Catedral, oficiant de Pontifical lo Sr. Bisbe Dr. Morgades, un solemne funeral per l' ánima de Berenguer. La Catedral presentava un sever cop de vista; un túmul de sis metres d' alçaria en lo creuer contenint las preuadas despullas guardadas per la guardia civil, las autoritats en lo Presbiteri, las comissions á cada costat del túmul y plenas las espayosas naus de gom á gom per lo poble que assistí á pregar per ell.

Tot seguit s' organisá la comitiva pera portar los restos altre cop á la estació del ferro-caril. Obría la marxa l' estandart de la Ciutat, seguint varis col-legis de noys ab sos penons, los seminaristas ab sobrepellis, lo clero y capitol catedral, la urna sobre del túmul portat per quatre seminaristas, escolta d' honor, lo Sr. bisbe y demés autoritats agregantshi lo Sr. Inspector general de sometents y las demés comissions oficials y particulars, la banda municipal y escolta de sometents. Los carrers també s' adornaren y desde la rambla á la estació no pararen may lo poble y seminaristas de donar viscas á Catalunya y al dignissim Sr. Bisbe de Vich, acabant ab una nutrida descárrega dels sometents.

Al sortir de la estació la comitiva, sembla que no sentá prou bé al Sr. Governador lo que 'l poble y acompanyants cridás solsament viscas á Catalunya, intentant cridar visca Espanya que fou contestat únicament per los militars que l' acompanyavan. Dita autoritat que en honor á la veritat se portá correctament durant tot lo viatge devía haverse convençut de que los dos viscas á Espanya que 's donaren en las estacions del tránsit no foren contestats pot dirse per ningú, y axó que no podía haverse preparat en cap sentit, era una prova manifesta de que tractantse de cosas que solsament atanyen á Catalunya, la gent no está per tonterias ni crits que solsament los donan la gent que cobra del presupost.

Agrahit lo Sr. Bisbe de las comissions, convidá á dinar á un representant del Capítol, Sometent, Diputació á Corts y Provincial, Ajuntament de Barcelona y Vich, noblesa, Lliga de Catalunya y Centre Excursionista, pronunciant entussiastas brindis en honor al Dr. Morgades que tant li devía Vich y sa diócessis.

DE VICH Á RIPOLL

Sortí á las 4'45, la disposició y tren fou lo mateix que vingué de Barcelona, y si bé no tan nombrosas, l' acompanyaren las matexas comissions.

En Manlleu, Torelló y St. Quirse plegaren las fábricas y acudiren en massa á las estacions, las campanas repicaren y lo clero ab creu alta igual que en l' anterior trajecte cantaren absoltas á Berenguer, los nombrosos sometents feren salvas y 'l poble y aquests no pararen de victorejar á Catalunya y á son Bisbe. En Torelló una música tocá al entrar y sortir la comitiva la marxa reyal.

Á RIPOLL

Eran las 7 de la tarde del dilluns quan entrava 'l tren á Ripoll. Alli esperava lo batalló de Barcelona y la guardia civil y sometents de Ripoll, Campdevanol, Sant Joan de las Abadessas, Sant Juliá de Vallfogona y las Llosas en nombre de uns 150, nombrós poble y personal que devía composar la professó.

També esperava lo Capitá general de Catalunya Sr. Martinez Campos ab son fill segón y un ajudant, qui doná la presidencia al Sr. Bisbe de Vich.

Tot seguit ab l' espetech dels disparos dels sometents s' organisá l' acompanyament y fou: la Creu de la Parroquia, las banderas y gremis de Sta Eularia, St. Isidro, Nostra Senyora dels Angels, del Roser, del Sagrat Cor y de la Puríssima Sanch ab 340 atxas, lo clero parroquial, la urna portada per un regidor de Barcelona, altre de Vich y dos de Ripoll, ab guarda d' honor per cassadors de Barcelona y sometent, la banda de cassadors, los Srs. Capitá general, Governador de Barcelona, diputat Sr. Rusinyol, l' alcalde de Ripoll y tinent alcalde de Barcelona Sr. Schwartz, presidits per lo Sr. Bísbe, ajuntaments de Ripoll y pobles del voltant, comissions ja nomenadas y l' esquadró de caballería d' Alcántara.

La carrera la cobriren los citats batalló y sometents. fent una descárrega al mitj del curs y al entrar la urna en la iglesia de St. Eudalt, en la que 's guardará fins á trasladarse en definitiva al Monastir de Ripoll lo dia de sa inauguració. Entradas las autoritats y demés comitiva oficial á St. Eudalt, se depositaren los restos de D. Ramón Berenguer lo Gran sobre de senzill túmul, cantá unas absoltas lo clero, desfilaren per davant totas las tropas y se doná per acabada la manifestació de simpatía al gran Comte, que recordarán ab respecte y entussiasme tots los pobles compresos des de Barcelona á Ripoll.

A las onze de la nit firmaren l' acta d' entrega, escrita en catalá, los senyors Bisbes de Vich, Capitá General, Inspector de Sometents, Alcalde de Ripoll, tinent alcalde de Vich, lo diputat á Corts senyor Rusinyol, los diputats provincials y regidors de Barcelona (menos lo senyor Rufart que no aná á Ripoll) ja nomenat, lo senyor Fontcuberta, per la noblesa; lo senyor Vidal y Valenciano, per la Lliga de Catalunya; lo senyor Soriano, per lo Centre Excursionista; lo senyor Puigdollers, per lo Centre Catalá de la Habana; lo senyor Fonolleda, per La Unió Catalanista; lo senyor Travería, per lo Centre Catalanista Provensalench; lo senyor Alomar, per lo *Diario de Barcelona*; lo senyor Pellicer, per *La Renaixensa*; lo senyor Baget, per *La Vanguardia*; lo senyor Dalmases, per lo *Noticiero Universal*; lo senyor Soldevila, per la Premsa Associada; lo qui escriu aquestas ratllas, per La Veu de Catalunya, y dos ó tres mes que sentím no recordar.

Si no fos l' acte que acabám, mal girbadament de descriure, tan important pera Catalunya y nostres ideals polítichs y religiosos, no intentaríam cansar á nostres benévols llegidors, ja que la premsa diaria de Barcelona lo doná á conéxer detalladament y ab mes espay en sas columnas.

Nosaltres, com agrahiment fervorós, devém donar, desde nostras columnas, gracias complertas als Ajuntaments per quals pobles passá la comitiva y sobre tot als de Barcelona, Vich y Ripoll; als dignes quefes y sometents que tant contribuiren á donar relleu á las festas, á las autoritats militars, y entre ellas al Capitá general de Catalunya, al senyor Governador civil de la provincia, als senyors Bisbes y clero tot d' aquellas poblacions, al senyor Lluís B. Nadal, ánima devota é incansable de quant se feu á Vich, á las comissions totas, y entre ellas á la Lliga de Catalunya, que ha sigut la mes constant y nombrosa representació en aytal manifestació y sobre totas ellas al Excm. é Ilustríssim senyor Bisbe de Vich, insigne patrici que ha sigut y es cos y ánima de tot quant pot enaltir á nostra Catalunya, y que nosaltres admirém quant se mereix al ferse digne de las llohansas y oracions de tots los catalans. Que deu li pach.

J. Rivera y Cuadrench.

ROSER DE TOT L' ANY

DIETARI DE PENSAMENTS RELIGIOSOS

MES DEL SAGRAT COR DE JESÚS

Dia 18.

Amoris est incendium.

Com una tendra poncella
vostre Cor, quan s' esbadella,
dexa ploure á sos butxins
rosada blanca y bermella
de perlas y de rubins.

La llança s' hi embermellía
com lo ferre en lo fornal,
y 'l gran foch que hi romanía,
si al mon baxás, ne faría
un fogaró universal.

DIA 19.

Plus bibo, plus sitio.
St. Bernat.

Proví tes aygues un día,
¡oh Cor del bon Jesuset!
de la mar la aygua bebía;
com més bebía més set.

DIA 20.

Ecce sto ad ostium et pulso.
Apoc. III—20

Trucáu y se us obrirá
me dihéu vos á tota hora,
per çó truco á vostre Cor
¿me n' obriríau la porta?
Só un pobre que vaig pe 'l mon
de la amor captant l' almoyna.

DIA 21.

POST SCRIPTUM DEL SOMNI DE SANT JOAN

De Jesús dolcíssim Cor,
Flor que 'ls Angels enamora,
cantant les abelles d' or
que brescan dins exa Flor,
feu que jo no 'm quede fora.

DIA 22

Cor contritum... Deus non despicies.
Salm L.—19.

Fugint de Vos ¡qué n' he perdut de passos!
Perdó, perdó, mon sobirá Aymador;
cobriume de cadenes y de llassos,
mes, sian mes cadenes vostres brassos
y sia ma presó lo vostre Cor.

DIA 23.

COR UNUM.

Ubi unitas ibi perfectio.

Los primers cristians tenían sols un cor,
mes era lo Cor vostre;
Jesús, quan vostre Cor sía també lo nostre,
dels primers cristians tindrém la germanor.

DIA 24.

Quan del grá d' or la espiga es plena
cap á la terra abaxa 'l front.
L' home també, més si s' omplena,
Jesús, del or de vostra mena,
es vostra ma qui cull la espiga,
y en vostre pit, com dolça amiga,
de vostra amor vá á fer lo son.

JACINTO VERDAGUER, PBRE.

MOVIMENT REGIONALISTA

Copiám d' *El Heraldo de Madrid:*

«CORUNYA, 10, á las 10'15 matí.

Ahir, á las tres de la tarde, convocá ab urgencia son president á la Diputació provincial.

Reunida aquesta, sense debat y per unanimitat tots los senyors diputats presentaren sa dimissió, prometent no tornar á ocupar sos respectius llochs fins que no s' esmene la injusticia que tracta de fer lo Govern traslladant la capitanía general.

A dos quarts de cinch gran gentada recorre 'ls carrers, que están endolats, dirigintse en sa majoría á la plaça de toros. Los establiments s' han tancat y 'ls rótols s' han cubert ab draps negres.

Gran animació, peró silenciosa.

Assistiren al *meeting* més de 10.000 personas de totas classes y sexos.

Sobre un improvisat palco, guarnit de vellut roig y adornat ab banderas de la Milicia Nacional y 'l batalló de provincials de Galicia, 's colocá la Junta de Defensa, que fou saludada ab repetits viscas y aplausos.

Se llegiren adhesions telegráficas del Ferrol y dels diputats, aconsellant molta calma y prudencia.

Lo discurs del alcalde, senyor Soto, fou de tons energichs. Aconsellá la resistencia fins als últims límits y que deu apelarse á tots los extrems, socombint com socombexen los héroes abans que avindres ab l' ultratge. Lo públich s' adhereix ab entussiasme á tot lo manifestat per l' orador, al que victoreja y abraça.

Parla després l' abat d' aquesta Colegiata, al que saluda 'l poble ab nutrits aplausos y frases carinyosas.

La venerable figura del sacerdot se descatava hermosament d' aquella roja tribuna.

Son discurs de tons mensurats, propis de la oratoria sagrada; sa veu un xich fosca y habituada á ressonar en lo reduhit espay d' una iglesia, contrastava notablement ab la energía del fons del discurs

L' abat digué:—Duas questions hi ha. Primera: ¿devém consentir la expoliació? Segona: comptém ab medis de resistencia? Jo estimo la autoritat y la respecto. La moral cristiana que professo m' inspira amor y ma conciencia m' ordena 'l respecte; peró quan com ara, la autoritat es contraria al sentit cristiá y al sentit legal, es un dever lo protestar com protestém.

Es dret manar, peró ni al cel ni á la terra pot exercirse autoritat contra la justicia. (Grans aplausos.)

Lo decret de divisió territorial no es just, y per lo tant no deu ser respectat.

Referent á la segona questió, entench que tenim medis suficients de resistencia.

Cap ministre, cap Govern, cap imperi pot abatre á un poble quan aquest, convençut de son dret y tenint de sa part la rahó y la justicia, s' uneix pera oposarse á las arbitrarietats que minvan sa dignitat y son decoro. (Delirants aplausos y viscas.)

Acabat lo discurs del abat, usaren de la paraula altres oradors, aconsellant no pagar cap classe d' imposts, los que cobrará, si fos necessari, la Junta de Defensa.

Ha predominat la nota regionalista marcadíssima. Cada frase en aquest sentit la acullí 'l poble ab aplausos.

Trobantse en la plaça 'ls diputats provincials, lo

poble 'ls aclamá demanant formessen part de la Junta de defensa. Axís se feu.

Un orador digué que endúrsen la capitanía general á Leon era un regalo entre consogres.

Lo *meeting* acabá victorejantse á la Junta de defensa y al general Sanchez Bregua.

Al carrer s' organisá una imponent manifestació que recorregué, silenciosa, part de la ciutat. Semblava una comitiva fúnebre; tal fou l' orde y silenci que hi regná. Las casas ostentavan draps ab lemas alusius.

La Junta reb adhessions. Avuy apareix la ciutat tota endolada.

Durant lo *meeting* lo general revistá las tropas y la guardia civil estigué concentrada.—*Luciano* »

Llegim en altre diari madrileny.

CORUNYA, 11 (2' 45 tarde.)

«L' Alcalde president de la Junta de Defensa, ha declarat davant del jutge d' instrucció. Requerit novament pera que no 's reunesca mes la Junta ha contestat que continuará funcionant, per que l' interés sagrat de la patria li obliga defensarla, creyent innecessari pera ferho, lo permís de l' autoritat.—La Junta de Defensa se reunirá avuy altra vegada.—Remeto pe 'l correu copias certificadas per si no arriban los meus telegramas.

CORUNYA, 11 nit.

Avuy han aparegut per las cantonadas, cartells alusius al arrabassament de la capitalitat militar que s' intenta contra la Corunya.—Apesar de las prohibicions y amenaças del jutge d' instrucció, ha tornat á reunirse la Junta de Defensa. En sessió secreta ha pres acorts reservats, qual lletra ignoro, y qual esperit, per lo que he pogut colegir, es tan gran y trascendental que no 'm sembla convenient ni tan sols indicarlo.—Lo que sí puch afirmar, es que la Corunya no está disposta á cedir per res, ni per ningú.—Han sortit pera sos respectius destins, ab ordes secretas, los comissionats que hi anáren abans d' ahir.»

* * *

Dijous al vespre, en lo «Centre Excursionista de Catalunya», doná 'l Sr. Rubió y Lluch, una conferencia sobre la dominació dels catalans á Grecia.

Començá fent un estudi bibliografich, planyentse de que 'ls historiadors espanyols no hajan fet un estudi serio d' aquest glorios fet de la historia patria.

Després narrá la expedició. Lo quadro que de las principals batallas guanyadas pe 'ls catalans feu lo Sr. Rubió, resultá animat y rich de color.

Explicá tot seguit la organisació civil, militar y eclesiástica que adoptaren los catalans al establirse en aquellas terras, organisació que demostra que la dominació fou essencialment catalana, encara que s' hi troben barrejats elements aragonesos y després dels cicilians, concedintse á varias ciutats gregas los usos y costums de Barcelona.

Vindicá la nota de barbars que se 'ls hi ha tirat damunt á aquells valents expedicionaris, atribuintlos la destrucció d' alguns monuments, lo qual resulta una falsa imputació, aduhint datos per evidenciarho.

Aquesta conferencia interessantíssima baix lo punt de vista histórich, fou aplaudida pe 'l distingit públich que assistí al «Centre Excursionista de Catalunya».

* * *

Llegím y retallém d' un periódich castellá:

«Al discutirse en la comissió general de presupósits lo de foment, lo Sr. Alonso Castrillo demaná que sense alterar la xifra del presupósit, no 's suprimís la escola de veterinaria de Leon, per ésser mes important que la de Santiago, y la matexa petició formula lo Sr. Barroso de la escola de Córdoba.

»Lo Sr. Vicenti defensa que devía continuar la escola de Santiago, principalment per las necessitats que en sí dú la exportació de bestiar á Galicia.

»Lo Sr. Osma proposá, com á solució d' aquest desacort, suprimir la escola de veterinaria de Madrid, puix ab los gastos d' ella se podría atendre á las de León y Córdoba.»

Aquesta proposició del Sr. Osma fou feta sens dupte en tó de broma aquesta vegada, sense preveure que enclohía un gran principi de justicia. Los interessos de la nació no hi perdrían res ab la supressió de la escola de Veterinaria de Madrid, ni 'l bestiar que per la pradera de Sant Isidro s' engrexa la trobaría á faltar per res.

Per riure començan moltas cosas que acaban en sério: avuy Galicia, León y Córdoba, defensan á mitjas sos interessos; las regions defensarán potser demá sos interessos y drets en sa integritat; y no 's contentarán ab exigir la supressió de la Escola de Veterinaria de Madrid, sinó que, per sa salut, exigirán la supressió de tot lo Madrid oficial.

* * *

Ab motiu del éxit obtingut pel Dr. Haffkine dexeble del gran Pasteur, en las Indias, ab sas inoculacions preventivas contra 'l cólera, la premsa de tota Europa s' ha tornat microbiologista y partidaria de ditas inoculacions.

La premsa de Madrid, ara ha sortit, prenent peu d' aquesta propaganda, revindicant pera Espenya l' honor d' haver sigut la primera en preconisar lo procediment, puix l' inventor del sistema profiláctich aludit, es lo Dr. Ferrán, á qui ningú pot disputar aquesta gloria.

No volém criticar aquest entussiasme madrileny; cap y á la fí, lo Dr. Ferrán es una gloria catalana, y bon goig que 'ls fijosdalgo la regonegan. Lo que sí devém fer notar es que aquests periódichs que avuy fan justicia al sabi doctor tortosí, lo rebaxaren y denigraren en 1885, de manera que ha tingut de menester que 'ls extranjers regoneguessen la justesa y bondat del sistema d' inoculacions.

Y tingas en compte que aquests matexos periódichs son los que divinisaren al pobre Peral y á son desditxat barco submarí.

Tan faltats están de criteri propi y tan cechs los té la passió contra lo de l' Ebre ençá, que no saben distingir si una gloria es de lley sinó portantla á que la examinen los vehins.

* * *

Llegím y copiém de nostre estimat company de Sabadell *Lo Catalanista:*

«Segons una afectuosíssima carta que hem rebut del infatigable apóstol del Regionalisme don Alfret Branyas, qui ha arribat ja á sa volguda Galicia, lo «Centre Regionalista» de Santiago s' está ocupant activament en la traducció de totas las bases discutidas y aprovadas en la Assamblea de Reus, pera publicarlas y exténdrelas, acompanyadas de comentaris, per tota la terra gallega. Es d' agrahir la incansable activitat de nostres germans».

* * *

Lo dia 8 del corrent, celebrá 'l Círcol Literari de Vich una vetllada literaria dedicada á la bona memoria del distingit escriptor regionalista vigatá En Francesch de Febrer, ab motíu de la publicació de sas poesías póstumas, recullidas per sos amichs y admiradors en un volúm, ab lo títol de *Llegats Literaris.*

Començá la vetllada ab la execució de varias pessas musicals per lo senyor don Joaquim Vilaplana, en lo magnífich piano que s' estrenava aquella nit, propietat del mateix Círcol.

Lo senyor Viguer feu tot seguit un breu peró acabat elogi del difunt, llegint lo prólech del llibre fa poch publicat, que consisteix en alguns fragments d' un discurs del mateix senyor Viguer, fet á ran de la mort d' En Febrer, estudiantlo baix lo triple aspecte de bon católich, bon ciutadá y bon literat.

Se llegiren varias composicions originals d' En Febrer, alternant ab composicions musicals dels mes reputats mestres, executadas ab gran delicadesa y sentiment per la senyoreta donya Emilia Marsó, y pe 'ls senyors Jordá y Prats.

Al capdemunt del saló hi havía un magnífich quadro al oli: lo retrato d' En Febrer, obra deguda al notable pinzell del jove vigatá senyor Puig.

Mereix lo Círcol Literari de Vich la mes coral enhorabona, per la honra que n' hi esdevé d' honrar la memoria dels fills preclars de sa estimada ciutat.

LO REGIONALISME EN LA PREMSA

COSAS ASSENYALADAS

—El Noticiero Universal. Barcelona, 9 de juny: *¿Regionalismo?—Páginas de la historia: Ramon Berenguer III, el Grande.*

—La Renaixensa. Barcelona, 10 de juny: *La autonomia com garantia,* per Youngest.—11 de juny: *La manifestació d' avuy.—Los Jochs Florals de Barcelona,* III, per E. M.—16 de juny: *Un altra defensa del regionalisme,* per M.

—La Unión Vasco-Navarra. Bilbao, 10 de juny: *¡A Guérnica!* Exposició del pensament d' instituir una Festa dels Furs, á fí de conseguir la estreta unió entre 'ls pobles euskars —*Los fueristas navarros.* Descripció de las manifestacions fueristas.—11 de juny: *Regionalistas y fueristas.* Extracte d' un artícle de don Sebastiá Farnés, publicat en nostre setmanari.—14 de juny: *Unidos venceremos.* A propósit de la traslació de las cendras de Ramon Berenguer III.

—Euskal-Erria. San Sebastian, 10 de juny: *¡Viva Euskaria!* per Joseph M.ª Basarrialde.

—Las Cuatre Barras. Vilafranca del Panadés, 11 de juny: *Colecció de Castellanismes, barbarismes y vulgarismes que es precis desterrar de la llengua catalana.*

—Lo Catalanista. Sabadell, 11 de juny: *L' actitut de Navarra.*

—La Vanguardia. Barcelona, 11 de juny: *El Campeon de la inocencia,* per Victor Balaguer. *Ramon Berenguer III el Grande,* per J. Coroleu.

—El Diario Catalán. Barcelona, 11 de juny: *A un integrista catalan, I,* per X.

—La Voz Montañesa. Santander, 13 de juny: *La cenicienta de España.* S' explica la resistencia del poble gallego al centralisme y las causas del desenrotllo alcançat en aquell antich regne.

—El País. Madrid, 13 de juny: *El regionalismo en Galicia.* Extracte de la premsa gallega.

—Echos de Tamaris á Monaco. Tolon, 15 de juny: *La Province contre Paris,* per Paul Coffiniéres.

—Lo Somatent. Reus, 16 de juny: Bonas senyals.

Á NAVARRA (1)

Te veig, Patria, apesarada,
y al recort de temps millor,
m' arrenca trossos del cor
ta quexa be prou fundada:
ta bandera venerada
insultá 'l vil interés,
mes, vana la injuria es
si ab ardiments sobirans
qui pogué alçarla en sas mans
morí' á sos peus sapigués.

(1) Aquesta composició, qual traducció devém á la amabilitat y entussiasme d' un fervent regionalista, fou escrita pel reputat poeta navarro y decidit defensor de la causa foral D. Hermili de Oloriz, ab motiu de las darreras amenaças dirigidas contra Vasconcadas y Navarra pel poder central, y repartida en fullas impresas en lo gran meeting que 's celebrá fa poch á Pamplona per protestar de tals amenaças.—N. de la R.

Be ho sé prou, Patria afligida,
que en lo viarany de la gloria
mes que assolir la victoria
es fácil pérdrehi la vida:
no obstant, abans que envilida
sucumbir á totxas manyas,
jura contrastar las sanyas
de qui en perseguirte 's lleu,
obrinte fossa en la neu
que corona tas montanyas.

Sí, lo morir aventatja
á humillarse á vil sentencia,
arrossegant la existencia
del oprobi y del ultratje;
suplesca al nombre 'l coratje,
vença 'l just al atrevit,
y si 'l riu son estret llit
sobreix, la seva ira sia
refors de la que 's congría
temps há dintre 'l nostre pit.

¿Com ovellas esbaradas
fugirán los que aquí han nat
y pe 'ls furs tant han lluytat?
¿Nos fan por las fuhetadas?
¿No hem vençut d' altres vegadas?
Donchs, may fou en tan bonhora
per gent que ab fé salvadora
á lluytar está disposta,
si ab un crit dona resposta
al de la Patria que plora.

Plora, y no es pas que la vença
l' interés malehit y fret;
es que á ferirla en son dret
un tirá poder comença,
es que potsé algú ja pensa
envilirla en son desmay;
mes, com Navarra jamay
ni per res dexá 'l sé honrada,
¡será sempre noble aliada
peró vil esclava, may!

Ja de las mes fondas valls
fins al cim que neu corona,
un sol clam per tot rossona,
des del Ebre á Roncesvalls;
ja dexa tots sos treballs
lo fill del Arga temut.
Si cridar sos Furs li acut,
no tingáu pas dupte, no;
que si sa veu aspra es tró,
llamp será son braç forçut.

Revisca, donchs, ta esperança,
axuga, Patria, ton plor,
que si á salvar ton honor
nostra protesta no alcança,
poble que á lluytar se llança
si á sas lleys han atentat,
ré hi fa que en sangrent combat
provoque contraria sort;
que triomfa fins de la mort,
que als ultratjes no s' abat.

HERMILI DE OLORIZ.

NOTAS ARTÍSTICAS

La setmana passada vegerem en lo Saló Parés un quadro bastant notable del pintor gironí en Joan Brull. Fou premiat á Madrit y be podría titolarse «Cuentos del avi». Representa una cuyna de pagés en la que, al peu de la llar, hi ha l' avi sentat, contant rondallas als nets, que, embabiecats, l' escoltan: mes ençá hi ha la padrina, mitg fent bacaynas, mitg fent mitja.

La composició acusa d' aprop la grandaria del natural y per la escena y los personatges se veu l' estudi entretingut que lo senyor Brull fá de las cosas y tipos de la terra. Las tres criaturas que son, segons enteném, las figuras mes vivas, mes sentidas y mes espontáneas del quadro, nos las menjaríam á petons; y tot lo demés se 'ns fá simpátich, senzillament, perque es característich, perque es catalá.

Las qualitats pictóricas del autor las hem anotat prou sovint per estalviarnos de tornarhi. Sols dirém que aquesta obra es una nova empenta cap al camí de la perfecció y un gran esforç ben digne del aplauso ab que s' ha vist coronat, oficial y públicament.

Ab aquest quadro s' exposaren varias obras del senyor Garnelo, que demostran decadencia; uns estudis del senyor Bernadet y una paleta, en la que lo senyor Riquer, inspirantse en uns versos de Becquer, acumulá una pila de assumptos y notas mes fillas de la fantasía que del estudi. Alló ve á ser un concertant poch ajustat.

Aquesta setmana componen la exposició diferents quadros y estudis del jove senyor Junyent, (lo grupo dels pobres y lo retrato provan sos avensos) altres, inspirats en costums valencianas, de Agrassot, pintor miniaturista; un tipo popular de pelegrí, per Llombart, ab algunas pinzelladas vigorosas; varias testas, imitació fluxa de las d' en Graner, per Juncosa y unas «voras del Manzanares» que á no ser per quatre tochs del últim terme ningú creuría que fossen del reputat artista senyor Morera.

Junt ab axó, y cridant mes principalment la atenció, lo mestre esculptor, D. Venanci Vallmitjana, ha exposat lo projecte de monument als martyrs de la independencia sacrificats á Barcelona l' any 1808. L' alé del artista ha donat cos y expressió á las figuras de la Fé, de la Resignació y del Valor, las tres grans virtuts que covaren en lo pit d' aquells patricis. La trassa general del boceto es fácil y lo conjunt resulta

sever y grandiós; no mes la massa arquitectónica es susceptible de millora, cosa que no desmerexería pera res la obra del escultor, lo dia que nostras corporacions populars se decidissen á axecarlo, pagant lo deute de gratitut y veneració que la opinió pública reclama.

Per últim lo senyor Flos y Calcat exposa un pergamí commemoratiu que per lo rich de la composició y la bella combinació dels motius l' honra com cap.

J. C. y R.

DIETARI DEL PRINCIPAT

Dimars á la tarde se reuniren los gremis d' arts y oficis pertanyents á la construcció d' edificis, pera donar compte de las gestions fetas á Madrid pe 'ls representants de la propietat y gremis constructors de Barcelona. Se doná un vot de gracias á son delegat y 's prengueren altres acorts, entre ells lo de procurar que el *meeting* que han de convocar, revestesca tota la importancia que reclaman las tristas circunstancias que 's presentan pera 'ls rams de construcció.

Diumenge passat se celebrá á Sabadell á Casa la Ciutat, una important y nombrosa reunió de propietaris y pagesos de la comarca, convocada pel gremi de pagesos de Sabadell y sa Comarca, á fi de donar á conéxer lo Projecte ó Bases de la «Federació de gremis agrícolas de Catalunya», constituída baix lo patronat de la Mare de Deu de Montserrat, de qual constitució parlarem oportunament.

La concurrencia fou nombrosíssima. Estavan encarregats de la exposició del Projecte, D. Ramon Catá de la Torre y D. Ramon M.ª Sagarra, vocal y secretari del Sindicat regional interí. Ocupá la presidencia l' alcalde de Sabadell Sr. Viver.

Declarada oberta la sessió, lo Sr. Sagarra explicá 'l Projecte de associació informada de un carácter essencialment católich. Lo discurs del Sr. Sagarra, altament patriótich y práctich, fou rebut ab aplaudiments.

Parlá tot seguit l' ilustre pare escolapi, Dr. Llanas, y ab brillant improvisació en nostra parla, feu notar com lo pensament del Sindicat, s' adiu ab los desitjos de Sa Santedat Lleó XIII, expressats en sa Encíclica *Rerum Novarum*. Las paraulas del P. Llanas foren molt aplaudidas.

Lo Sr. Catá de la Torre feu notar la coincidencia de que 'l primer pas cap á la agremiació regional de la pagesía se fes precisament lo mateix dia en que s' estava celebrant á Barcelona un acte de reparació dels ultratges inferits á la religió en dias funests, y, de reparació al mateix temps, á nostra pátria regional, á qual alta representació rendía tribut lo centralisme madrileny. Las paraulas foren també molt aplaudidas.

Parlá tot seguit D. Francesch Bennessat, á qui contestá lo Sr. Sagarra, qui proposá lo nombrament d' una comissió encarregada de dur á cap lo pensament y entendres directament ab lo Sindicat regional interí.

Lo Sr. Viver doná per terminat l' acte que revestí gran importancia.

Diumenge se feu l' acte inaugural de la Exposició d' Indumentaria retrospectiva instalada en lo Palau de Bellas Arts y organisada per l' Associació Artística arqueológica barcelonina.

Presidí la sessió D. Ferran de Delás y 'l Secretari Sr. Aymat llegí la memoria en que 's dona compte dels treballs de organisació.

Aquesta exhibició té gran importancia en sí y n' hi dona molta mes lo fet de deures sa riquesa y bona disposició á la iniciativa d' una associació particular, al entussiasme d' alguns coleccionadors, honra de l' arqueología catalana.

Es una exposició que val ben be la pena d' ésser visitada per tots los amants del art.

Lo jutjat está instruhint diligencias sumarials en lo procés incoat per atentat á la salut pública y estafa contra algunas fábricas de café artificial que s' han descubert á Barcelona.

Escriuen de Palafrugell que alguns propietaris de suredas començan á prepararse pera la pela, la qual enguany se presenta un xich costosa á causa del axut, que es com pochs vells recordan, puix fa la friolera d' un any que no ha plogut de debó, essent moltas las fonts que no rajan y no pochs los pous que han quedat sense ayguas.

Tenint en compte lo reduhida que es la iglesia de Sant Pere de las Puellas y l' extraordinari aument anyal que 's nota en aquella parroquia, la Junta d' Obras ha solicitat del Estat la cessió gratuita de un extens solar procedent de las antiguas murallas, pera construirhi un nou temple parroquial, prou gran pera las actuals necessitats de la parroquia.

Acompanya á la solicitut lo projecte de la nova obra, degut á un arquitecte d' aquesta ciutat.

Dilluns passat á la tarde, se reuní lo Colegi de Farmaceutichs de Barcelona, baix la presidencia del Dr. Canudas y acordá convocar á tots los apotecaris de Catalunya á un gran *meeting* que 's celebrará demá dilluns pera discutir los medis d' evitar los perjudicis que amenaçan á la classe, ab motiu dels nous imposts.

Lo día 4 del corrent se constituhí á Mataró una societat anónima per la contractació de un Parch y Velódram. Al efecte la societat ha demanat uns terrenos en lo passeig de Geganta de aquella ciutat y tot seguit s' han començat las obras.

Sembla que per las festas de las Santas podrán celebrarshi ja 'ls cursos de velocípedos.

Per la Direcció general de instrucció pública y en virtut de concurs ha sigut nombrat catedrátich auxiliar supernumerari de la secció de Lletras del Institut d' aquesta capital nostre benvolgut amich D. Jaume Novellas de Molins. Rebi nosta enhorabona.

Lo segon concert donat per l' *Orfeó Catalá* diumenge passat, resultá brillantíssim. En lo número vinent publicarém la ressenya, ya que no podem avuy per falta de espay.

CORRESPONDENCIA DE VILAFRANCA

Vilafranca 14 de Juny 1893.

Sr. Director de LA VEU DE CATALUNYA.

Lo prop passat diumenge hi hagué en nostra vila una gran festassa, festa que no obstant d' ésser eminentment religiosa, no dexá de tenir son carácter més ó menys catalanista. Me referesch á la entrada triomfal de la imatge del Sagrat Cor en la iglesia parroquial de Santa María.

Pera acompanyar á la iglesia la artística imatge, á la qual tants elogis ha tributat la premsa barcelonina y local, s' acordá fer una solemne professó en la que 's nombrá pendonista al vicari de dita parroquia Mossen Angel Garriga, conegut per sas ideas catalanistas y persona que s' ha fet simpática á totas las classes de la vila, y especialment en alt grau, entre 'ls catalanistas vilafranquins.

Mossen Angel Garriga escullí pera cordonistas á sos companys de ministeri M. Hermenegild Santacana y M Jaume Comella.

Se passaren magníficas invitacions redactadas en catalá, y per totom hi hagué empenyo en tributar al simpátich catalanista un veritable homenatge d' afecte y benevolensa ¡y tal si ho fou! alló va ésser un cop d' Estat com graficament se deya. Los jóvens no recordém haver vist may una professó tan nombrosa y tan lluhida, los vells diuen fa més de trenta anys que en nostra vila no se 'n havía fet una de semblant.

En resúm, tots aquest dias no 's parla d' allre cosa que de la professó verament magna del passat diumenge y tothom comenta y aplaudeix l' obsequi tributat ensemps al Sagrat Cor de Jesús y al pendonista nostre company de causa Mossen Angel Garriga y Boixader.

Al vespre hi hagué en la Joventut Católica, un concert donat per la Banda de la casa de Caritat de Vilanova y Geltrú que havía vingut pera tocar en la professó. Entre mitj de las pessas musicals que s' executaren, se llegiren varias poesías totas ellas catalanas. La vetllada resultá agradabilíssima.

Des de las planas de LA VEU DE CATALUNYA me plau felicitar coralment al entussiasta catalanista y sacerdot-poeta Mossen Angel Garriga y Boixader y á sos companys cordonistas, com també no puch menys que tributar merescuts elogis al digníssim rector de la parroquia de Santa María, Dr. D. Pere Garriga, que ab son zel y activitat sense parell, tan contribuhí al explendor y bona marxa de la festa. Puix que del Dr. Garriga parlo, bó será fer constar que diferentas vegadas m' havía proposat fer esment de la profonda estima que li devém tenir los catalanistas, per lo molt que ha fet y está fent en pro de las nostras ideas; ell sense fer soroll y ab gravetat propia de son ministeri y del alt cárrech que desempenya, va fent catalanisme si axó pot dirse. Ha començat per desterrar la dolenta costúm de fer los sermons en castellá en diadas solemnes; axís veyém que per Nadal, Corpus, etc., se predica en nostra llengua al revés d' abans; moltas novenas y demés festas religiosas que 's feyan en llengua forana avuy ja 's fan en catalá; lo mes del Sagrat Cor ja fa dos anys que ab aplauso de tothom se practica en nostra parla.

He aprofitat donchs aquesta ocasió pera testimoniarli nostre reconexement y donarli veras mercés de tot lo que en favor del catalanisme ha fet y está fent.

LO CORRESPONSAL.

PROGRAMA DE LAS FESTAS

QUE SE CELEBRARÁN EN LA VILA DE RIPOLL,
AB MOTIU DE LA INAUGURACIÓ DE TOTAS LAS OBRAS FETAS
Y CONSAGRACIÓ DEL TEMPLE DE SANTA MARIA.

Dia 30 de Juny.—Al mitjdía un repich general de campanas y passada ó cerca-vila per tota la població, per las orquestas de Castelló d' Ampurias y «Tranquils» de Ripoll, anunciant las festas.

A las sis de la tarde: en la Iglesia de Sant Pere tindrá lloch l' acte de preparació de las Santas Reliquias que lo dia següent haurán de depositarse en los Altars de la Basílica. Després del reso y cerimonias prescritas per las Sagradas Rúbricas, un dels Prelats explicará als fidels la significació é importancia del acte de Consagració de una iglesia.

Dia 1.er de Juliol.—A las sis del matí, altre repich general de campanas y forta tronada seguida del *bon-jorn*. A las vuyt, lo Excm. é Il-lm. Sr. Bisbe de Vich y altres dos Rms. Prelats consagrarán solemnement la Santa Basílica y los vuyt Altars de la mateixa.

Tarde: A las sis, Professó que sortirá de la Santa Basílica per anar á la Iglesia de Sant Eudalt á recullir los restes del Comte Jofre, Berenguer III lo Gran, Rodolf, Bernat Tallaferro, son fill Guillem y son net Bernat, y dels Abats Ramon y Bertran Desbach, que acompanyará á la citada Basílica. Arribada la Professó, se començarán solemnes completas á gran orquesta.

Dia 2.—A las set del matí lo Senyor Bisbe de Vich celebrará la Santa Missa en lo altar del Santíssim Sagrament y donará la Sagrada Comunió, dexant ja en dit Altar la Santíssima Reserva.

A las nou y mitja: se acompanyará en professó solemne la venerable imatge del Sant Crist miraculosament salvada del incendi l' any 1835, desde la Iglesia de Sant Pere á la Santa Basílica, seguint lo curs ordinari de las demés professons. Assistirán á ella tots los Rvms. Prelats, Autoritats, *Monte-pio* del Sant Crist, Parroquias vehinas ab Creu alta y gonfalons, y tots los fidels que vulgan pendre part en la matexa. Arribats á la Basílica será descobert lo Quadro en mosaich, present del Papa Lleó XIII, de la Madona de Ripoll, començant immediatament la Missa de Pontifical que 's dignará celebrar lo Excm. y Rvm. Sr. Arquebisbe de Tarragona, predicant després del Evangeli y en nostra llengua catalana lo Excm. y Rvm. Senyor Bisbe d' Urgell, Príncep Sobirá de Andorra. Al final de la Missa 's donará la Benedicció Papal ab Indulgencia Plenaria, acabantse la funció ab un solemne *Te-Deum*. Immediatament se repartirán *bonos* de pa, carn y arrós, á cárrech del Excm. Sr. Bisbe de Vich, Il-ltre. Ajuntament de Ripoll y D. Joaquím Prats.

Dia 3.—Totas las Missas que en aquest dia 's celebrarán en la Santa Basílica, s' aplicarán á la intenció dels que han contribuhit á la Obra de la Restauració, y en sufragi dels benefactors que han mort desde 'l dia que 's començá la obra.

A las nou: se celebrará un solemne Ofici funeral en sufragi dels Comtes y Abats que donaren renóm á Ripoll, com també per tots los difunts de la Parroquia especialment pels que evitaren la cumplerta ruina del insigne Cenobi, essent lo celebrant lo Excm. y Rvm. Sr. Bisbe de Barcelona, y dihent la Oració fúnebre en catalá lo Excm. y Rvm. Sr. Bisbe de Segorb.

Tarde: á las tres, Sessió literaria en los Claustres del Monastir.

La Vila de Ripoll per sa part contribuhirá al major lluhiment de las festas ab molts y variats festeigs, il-luminacions generals, concerts vocals é instrumentals, corrida de vacas del pays, castells de fochs, etcétera., etc.

S' está treballant perque la Companyía de Ferrocarrils del Nort pose trens extraordinaris, y casi podem donar per assegurada la concessió.

AVÍS D' ADMINISTRACIÓ

Recordám á nostres abonats, que estigan en descubert, que 'l pago de la suscripció 's fa á la bestreta; per lo tant los pregám se posen al corrent lo mes prompte possible, á fi de normalisar aquesta administració.

La Catalana.—Imp. de J. Puigventós, Dormitori de St. Francesch, 5.